

Askeleet kestäväan matkailuun -oppimateriaali/ Liite 1 Mallivastaukset sisältötehtäviin

Oppimateriaali on tehty Haaga-Helian hankkeessa Carbon Neutral Experience 2.0 ja lisensoitu lisenssillä [Creative Commons Nimeä – JaaSamoin 4.0 Kansainvälinen](#). Se tarkoittaa, että materiaalia saa jakaa eteenpäin vain, jos mainitsee tekijöiden nimet. Jos jakaa materiaalia muille ja muut julkistavat materiaalin, uusi julkaisu täytyy tehdä samalla lisenssillä.

Lähtisitkö matkaan -podcast: sisältötehtävät

1. Mitä kestävan matkailun periaatteita jaksossa mainitaan?

Jaksossa mainitaan useita kestävan matkailun periaatteita ja näkökulmia:

Ekologiset, sosiokulttuuriset ja taloudelliset periaatteet: Visit Finlandin kestävan matkailun periaatteet on jaettu näihin kolmeen osa-alueeseen.

Vastuullisuus: Vastuullinen matkailu tarkoittaa vastuun ottamista kestävydestä.

Ilmastotavoitteet: Päästöjen vähentäminen, ilmastomuutokseen sopeutuminen ja biodiversiteetin huomioiminen.

Planetaaristen rajojen tunnistaminen: Toiminnan sopeuttaminen luonnon kantokykyyn.

Paikallisyhteisöjen ja kulttuurin huomioiminen: Matkailun tulee tuoda hyvää myös paikallisille.

Eläinten kohtelu: Myös eläinten hyvinvointi mainitaan osana kestäväa matkailua.

Systemaattinen kestävyys: Kestävyyttä tarkastellaan sosiaalisesta, kulttuurisesta ja ympäristöllisestä näkökulmasta.

2. Millaisia haasteita yrityksillä on ollut kestävan matkailun toteuttamisessa keskustelijoiden mukaan?

Yrityksillä on ollut useita haasteita kestävan matkailun toteuttamisessa:

Aikaresurssien puute: Erityisesti mikroyrityksillä ei ole riittävästi aikaa STF-polun toteuttamiseen.

Byrokratian pelko: Yrityksiä huolettaa, että STF-merkki tuo mukanaan liikaa sääntelyä tai kontrollia. EU-tasolla tulevat vaatimukset edellyttävät, että vastuullisuustoimet voidaan todentaa dokumentoidusti.

Lisäarvon epäselvyys: Osa yrityksistä ei näe STF-merkin tuovan konkreettista hyötyä toiminnalleen.

Vastuullisuustekojen tunnistaminen: Monet yritykset toimivat jo vastuullisesti, mutta eivät tunnista tai viesti siitä.

Alueelliset erot: Esimerkiksi Helsingissä kiinnostus on suurempaa kuin alueilla, joissa vastuullisuustyö ei ole vielä pitkällä.

Verkostoitumisen ja tuen tarve: Yrittäjät kaipaavat vertaistukea, sparrausta ja konkreettista opastusta.

Pakataan reppu ja matka alkaa -podcast: sisältötehtävät

1. Mitä jakson vieras kertoo kestävan matkailun linkittymisestä hänen palveluihinsa?

Vieras kertoo, että hänen yrityksensä teema on aina ollut hyvinvointi, ja STF-ohjelma linkittyy tähän laajentamalla hyvinvointiajattelua:

- a. Ihmisten hyvinvoinnista luonnon ja planeetan hyvinvointiin.
- b. Hän mainitsee planetaarisen ajattelun, jossa korostuu ihmisen ja luonnon välinen riippuvuussuhde.

STF-polku tarjosi mahdollisuuden tutkia ja kehittää yritystoimintaa vastuullisempaan suuntaan. STF-merkki nähtiin keinona vahvistaa yrityksen arvoja ja kehittää palveluita kestävän kehityksen mukaisesti

2. Mitä uusia ajatuksia omaan liiketoimintaan STF-polun käyminen on vieraassa herättänyt?

STF-polku on saanut hänet:

- Ajattelemaan yrityksen kehittämistä uudella tavalla, erityisesti kestävän kehityksen näkökulmasta.
- Suunnittelemaan uusia palveluita, jotka huomioivat vastuullisuuden, muutosmatkailun ja uudistavan matkailun.
- Panostamaan käytännön tekoihin, kuten:
 - Jätteiden lajittelun selkeyttäminen
 - Ekologisen sähkön valinta
 - Siirtyminen digitaalisiin palveluihin (esim. verkkolaskut)
- Hän koki STF-polun myös haastavana mikroyritykselle, erityisesti ajan ja resurssien näkökulmasta, mutta hyödyllisenä kehitystyökaluna.

3. Jaksossa keskustellaan ilmiöistä muutosmatkailu ja uudistava matkailu. Määrittele ilmiöt ja esti käytännön esimerkkejä tuotteista, joissa nämä ilmiöt ovat mukana.

Muutosmatkailu (transformational travel):

- Matkailu, jossa tavoitteena on henkilökohtainen kasvu ja oivallukset.
- Vieras kuvaa sitä prosessina, jossa matkailija saa uutta tietoa, taitoja ja oivalluksia, jotka johtavat muutokseen omassa elämässä.
- Esimerkki: Onnellisuuspolku ja reitit, joissa keskitytään hyvinvointiin ja itsensä kehittämiseen.

Uudistava matkailu (regenerative tourism):

- Matkailu, jossa matkailija osallistuu aktiivisesti luonnon tai yhteisön hyvinvoinnin edistämiseen. Tavoitteena ei ole vain minimoida haittoja, vaan jättää paikka parempaan kuntoon kuin ennen.
- Esimerkkejä:
 - Lapin paimenlomat, joissa matkailija osallistuu lampaiden hoitoon.
 - Kööpenhaminan roskankeruuohjelma, jossa matkailija saa palkintoja kerätessään roskia kanootilla.

Tauon paikka -podcast 3: sisältötehtävät

1. Miksi ja miten STF-ohjelma syntyi?

- STF-ohjelma sai alkunsa Arktinen kestävä matkailu -projektista vuosina 2018–2019.
- Projektissa selvitettiin kestävän matkailun nykytilaa, haasteita ja kehittämistarpeita Suomessa.

- Tulosten pohjalta syntyi tarve kehittää ohjelma, joka paketoit tarvittavat työkalut ja ohjeistukset yhteen kokonaisuuteen.
- STF-ohjelma avattiin yrityksille vuonna 2020 pilotoinnin jälkeen.

2. Miten paikalliskulttuuri ja -yhteisöt voidaan huomioida kestävän matkailun palveluita suunniteltaessa?

Vaikka tätä aihetta ei käsitelty suoraan yksittäisenä kysymyksenä, seuraavat kohdat liittyvät aiheeseen:

- STF-ohjelmassa korostetaan vastuullisuutta ja paikallisuuden huomioimista.
- Yritysten odotetaan viestivän vastuullisuudestaan, mikä usein sisältää paikalliskulttuurin ja -yhteisöjen tukemista.
- Paikallisten resurssien ja kulttuurin hyödyntäminen yrityksen toimintaa kehitettäessä ja palveluita suunniteltaessa.

3. Mitä hyötyä yritykselle on STF-merkistä? Anna muutama esimerkki.

- Näkyvyys markkinoilla: STF-merkin saanut yritys voi kirjata itsensä Visit Finlandin listalle kestävästä yrityksestä. Visit Finland ja paikallinen matkailuorganisaatio voi nostaa yrityksen omille markkinointikanavilleen.
- Kuluttajien luottamus: STF-merkki toimii kuluttajalle selkeänä signaalina vastuullisuudesta.
- Maineen parantaminen: Yritys voi viestiä selkeästi vastuullisuudestaan.
- Kilpailutuksissa menestyminen: Yritykset ovat voittaneet tarjouskilpailuja STF-merkin ansiosta.
- Rahoitusmahdollisuudet: Esimerkiksi ELY-keskuksen investointituki ja pankkilainojen paremmat ehdot (esim. OP-Pohjola).
- Valmistautuminen sääntelyyn: STF auttaa vastaamaan EU:n vastuullisuusraportointivaatimuksiin.

4. Mistä toimista STF-polku ja -merkin suorittaminen koostuu?

- STF-polku koostuu **seitsemästä askeleesta**, jotka ohjaavat yritystä kehittämään toimintaansa vastuullisemmaksi. Nämä seitsemän askel ovat sitoutuminen, osaamisen kasvattaminen, sertifiointi, mittaaminen, vastuullisuusviestintä, kehittämissuunnitelma ja todentaminen eli STF-merkin hakeminen. Jokainen askel sisältää tehtäviä, joiden avulla yritys analysoi toimiaan ja suunnittelee tulevaisuuden kestävyystekoja. Analyysit ja suunnitelmat kerätään kehittämissuunnitelmaan, johon liitetään konkreettinen kehityssuunnitelma ja sen aikataulu.
- STF-merkki suoritetaan STF-Hubissa, joka tarjoaa:
 - Kestävän matkailun oppaan
 - Hiilijalanjälkilaskurin
 - Sertifikaattityökalun
 - Itsearviointityökalun, joka auttaa tunnistamaan kehityskohteet
- STF-ohjelma tarjoaa myös valmennuksia ja sparrausta yrityksille.

5. Kuinka validoiminen eli todennus tapahtuu STF-merkkiä suorittaessa?

- STF-merkin suorittamiseen sisältyy sertifikaatin hankkiminen ja sertifikaatin myöntävä yritys toimii ulkopuolisena validoijana.

- Yritys käy STF-kehittämispolun läpi STF-Hubissa ja tekee kehittämis- suunnitelman. Sertifiointi tuo prosessiin ulkopuolisen arvioijan näkökulman.
- Kun yritys on jättänyt STF-hakemuksen tarkastaa Visit Finland sen.

6. Mitä yrittäjä voi odottaa matkailualan vastavalmistuneelta liittyen STF-ohjelmaan?

Vastavalmistuneet ovat perehtyneet STF-ohjelmaan osana opintojaan.

He osaavat:

- a. Soveltaa STF-polkuja yritystoiminnassa
- b. Tunnistaa vastuullisuusviestinnän keinoja
- c. Valita sopivia sertifikaatteja

He voivat tuoda ajankohtaista tietoa ja osaamista yrityksen kestävän kehityksen kehittämiseen.

Lähtökuopista maaliin -podcast: sisältötehtävät

1. Miten STF-työ alkoi Enter Espoossa ja milloin?

- STF-työ alkoi vuonna 2019, kun Enter Espoo oli mukana Visit Finlandin STF-ohjelman pilotissa.
- Työ käynnistyi valmennuksilla ja strategiatyöllä, joka nivottiin osaksi kaupungin kestävän kehityksen tavoitteita.

2. Millaisia vaiheita Espoolla destinaationa on ollut STF-polulla?

- Vuonna 2021 julkaistiin Visit Espoon kestävän matkailun tiekartta, jossa määriteltiin painopistealueet: Yhteistyö ja kohtaamiset, Kestävät palvelut ympäri vuoden ja Monimuotoinen ja inklusiivinen matkailu
- Vuoden 2023 lopulla Enter Espoo sai STF-merkin.
- Tulevaisuuden suunnitelmiin kuuluu mm. asukastutkimus ja uusien yritysten sitouttaminen STF-polulle.

3. Miten ja keiden kanssa he ovat rakentaneet kestävää matkailua Espoossa?

STF-työ on nivottu osaksi Espoon kaupungin strategiaa, joka tunnetaan nimellä *Espoon tarina*. Kaupunki on sitoutunut hiilineutraaliustavoitteeseen vuoteen 2030 mennessä ja YK:n kestävän kehityksen tavoitteisiin vuoteen 2025 mennessä.

Enter Espoo on tehnyt yhteistyötä kaupungin johdon kanssa, alueen avainyritysten kanssa strategiatyössä sekä oppilaitosten ja opiskelijoiden kanssa projekteissa ja harjoitteluissa.

4. Mitä konkreettista apua ja tukea Enter Espoo on tarjonnut alueellaan matkailualan yrityksille STF-ohjelman tekemiseen?

Enter Espoo on järjestänyt erilaisia koulutuksia ja tapaamisia alueen yrittäjille sekä opastanut heitä toimissa. He ovat myös tarjonneet tukea markkinointiviestinnässä ja esim. nostaneet yritysten palveluita omille viestintäkanavilleen ja pilotoineet markkinointikampanjoita hankkeiden kautta.

- Valmennuksia ja koulutuksia:
 - STF-valmennuksia (esim. CNE-hankkeen kautta)
 - Sertifikaattien hankintaan liittyvää tukea

- Hiilijalanjäljen laskemisen koulutuksia
- Esteettömien tuotteiden kehittämiseen ja markkinointiin liittyvää koulutusta
- Verkostoituminen ja jatkuva tuki:
 - Yritysten sparraus ja kehitystyö
 - Tuki STF-polun eri vaiheissa
 - Opiskelijayhteistyö ja projektit, jotka tuovat uusia näkökulmia ja kehitysehdotuksia